BCM School, Basant Avenue, Dugri ludhiana

Class -XII Punjabi (104)

Assignment Solution

ਪਾਠ - ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ

#ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 60 - 70 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ-

1. ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੁੜੇ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਨ ਸਮੇਤ ਦੱਸੋ।

   ਉੱਤਰ – ਮੇਲੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਮੇਲੇ ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਜਿਵੇਂ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ, ਹੋਲੀ, ਤੀਆਂ ਆਦਿ ।
2. ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਅਤੇ ਹੋਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਰੰਗਾਤਮਿਕ ਪੱਖ ਵੱਧ ਹੈ?

   ਉੱਤਰ -ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੇਲੇ ਰੰਗਾਤਮਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਪੀਲੇ ਕੱਪੜੇ, ਪਕਵਾਨ ਆਦਿ। ਪਰ ਹੋਲੀ ਦਾ ਰੰਗਾਤਮਿਕ ਪੱਖ ਵਧੇਰੇ ਹੈ।ਹੋਲੀ ਦੀ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕਸੁਰਤਾ।
3. ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਪੀਰਾਂ-ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।

   ਉੱਤਰ -ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਮੇਲੇ ਮੈਦਾਨੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਪੀਰਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੇਲੇ ਮੈਦਾਨੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ।
4. ਗੁੱਗੇ ਦੇ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਨਾਗ ਮਾਹਾਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਹੈ?

ਉੱਤਰ -ਧਰਤੀ ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਦੇ ਫਨਾਂ ‘ਤੇ ਟਿੱਕੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਨਾਲ ।

5. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੋਲੀ ਦੇ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ?

   ਉੱਤਰ -ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਬ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾ ਕੇ।
6. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਸਮੀ ਮੇਲੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ?

   ਉੱਤਰ - ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਬਦਲਦੀ ਰੁੱਤ ਦਾ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਾ।
7. ਜਰਗ ਦਾ ਮੇਲਾ ਅਤੇ ਛਪਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕ-ਧਾਰਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ?

   ਉੱਤਰ -ਜਰਗ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ, ਛਪਾਰ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਗੁੱਗੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਤੇ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ।
8. ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਵਾਲੇ ਮੇਲੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਮੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ -ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ , ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚੱਪਾ ਚੱਪਾ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਪੂਰੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ।

9.“ ਜਿੱਥੇ ਚਾਰ-ਛੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣ, ਉੱਥੇ ਤੁਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਮੇਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।” — ਇਸ ਵਾਕ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ -ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਖੁੱਲਾ ਸੁਭਾਅ, ਮੇਲ ਜੋਲ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਰੌਣਕ ਮੇਲਾ ਲਾਉਣਾ।

10.ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੋਲਾ-ਮਹੱਲਾ ਮਨਾਉਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਿਉਹਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ-ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ -ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਰਨ ਕਾਰਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਜੋਸ਼, ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰਨ ਕਾਰਨ।